

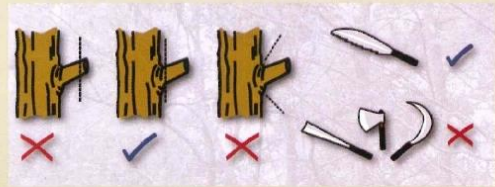
การบำรุงดูแลรักษา

1. การใส่ปุ๋ย หลังจากกล้าไม้ที่ปลูกตั้งตัวได้แล้ว ควรใส่ปุ๋ย เพื่อเร่งการเจริญเติบโตให้เร็วขึ้น โดยการใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 20-20-20 ประมาณ 1 ช้อนชาต่อต้น

2. โรคและแมลง ปัญหาโรคและแมลงมีน้อย อาจมีหนอนกัดกินใบของยอดอ่อนบ้าง ซึ่งในระยะจัดเตรียมกล้าไม้จะมีแมลง เพลี้ย หอยดูดน้ำเลี้ยง ซึ่งจะพบในช่วงฤดูหนาวในช่วงเพาะชำ ซึ่งแก้ไขโดยฉีดยาฆ่าแมลงที่มีฤทธิ์ดูดซึม เช่น ไดเมธโอเอต หรืออะไซพริน หรือตัดยอดทิ้ง

3. การกำจัดวัชพืช ไม้สะเดาเป็นไม้ที่ต้องการแสงมาก แม้ว่ากล้าไม้สะเดาจะมีความสามารถแก่งแย่งกับวัชพืชอื่นได้ดีก็ตาม แต่ในปีแรกจำเป็นจะต้องเอาใจใส่ กำจัดวัชพืชไม่ให้สูงคลุมต้น แก่งแย่งแสงและอาหารจากต้นไม้

4. การลิดกิ่ง เมื่อไม้สะเดาสูงประมาณ 1 เมตรขึ้นไปจะเริ่มแตกกิ่งก้าน เป็นพุ่ม หากต้องการให้สะเดามีลำต้นเปลาตรง สามารถนำไปแปรรูปใช้ประโยชน์ได้ ควรลิดกิ่งอย่างสม่ำเสมอและอาจนำกิ่งมาทำเป็นเชื้อเพลิงได้

5. การตัดสางขยายระยะ สามารถทำการตัดสางต้นไม้ที่มีเรือนยอดเบียดชิดกัน แก่งแย่งอาหารกัน ทำให้อัตรากาการเจริญเติบโตลดลง สามารถตัดออกมาใช้ประโยชน์ในรูปไม้ขนาดเล็กก่อน โดยอาจตัดออกแถวเว้นแถวหรือเลือกตัดเฉพาะที่สามารถใช้ประโยชน์ได้

6. การทำแนวกันไฟ ไม้สะเดาเป็นไม้ที่ทนไฟ หากไฟไหม้เล็กน้อยสามารถทนได้ แต่หากรุนแรงอาจทำให้การเจริญเติบโตชะงัก และอาจทำให้เกิดแผลตามลำต้นได้ ในช่วงปีที่ 1-2 ควรทำแนวกันไฟกว้างประมาณ 6-8 เมตร รอบ ๆ แปลงปลูก เพื่อป้องกันการลุกลามของไฟอันเกิดจากเรือนยอดที่เริ่มชิดกัน

การใช้ประโยชน์

ประโยชน์จากเนื้อไม้ ไม้สะเดาเหมาะสำหรับใช้ในงานก่อสร้าง ทำเฟอร์นิเจอร์ ไม้เสา เนื่องจากไม้สะเดาค่อนข้างเปลาตรง แข็งแรง และปลวกไม่ค่อยทำลาย นอกจากนี้ยังใช้ทำเครื่องมือ เครื่องใช้ เพราะมีความทนทาน ชัดซึกเงาได้ดี

ด้านอื่น ๆ เช่น

- เปลือกกราก เปลือกต้นและผลอ่อน เป็นยา เจริญอาหาร แก้ไข้มาลาเลีย แก้ท้องเดิน
- ก้านใบ ผสมกับสมุนไพรชนิดอื่น แก้ไข้
- ใบ เป็นยาพอกฝี
- ใบ เมล็ด เป็นยาฆ่าแมลง ฆ่าเชื้อ
- ใบอ่อนและดอก เป็นยาช่วยเจริญอาหาร และช่วยย่อยอาหาร
- ดอก แก้พิษเลือดกำเดา บำรุงธาตุ
- ผล แก้โรคหัวใจ
- กระพี้ แก้น้ำดีพิการ
- ผลอ่อน ใช้ถ่ายพยาธิ แก้อืดสัดวง

สถานที่ติดต่อ

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน

สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้

61 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร 10900

โทร. 0 2579 7725, 0 2561 4292-3 ต่อ 5536

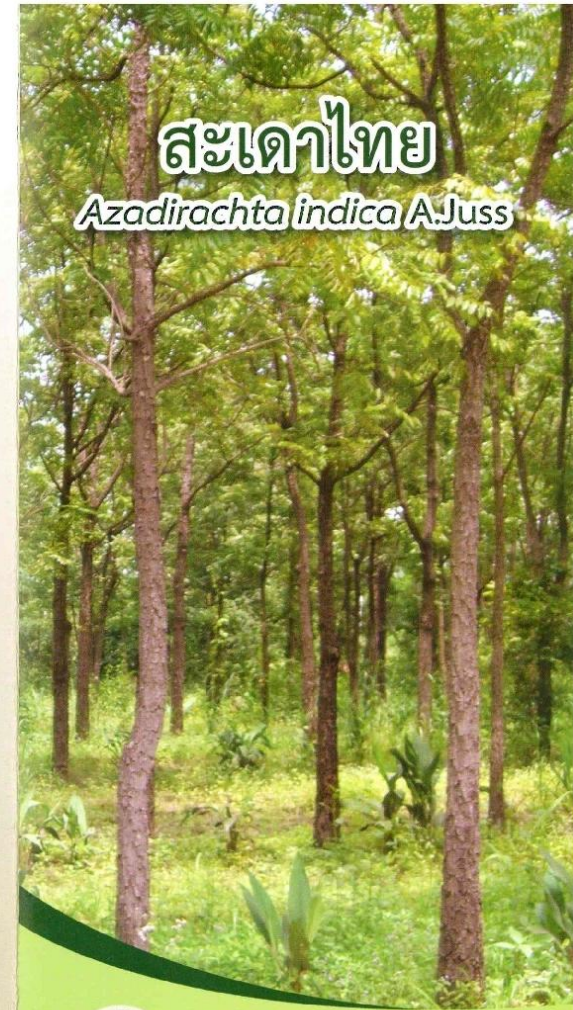
Website : <https://new.forest.go.th/private/>

Facebook : ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน

ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
กรมป่าไม้

สะเดาไทย
Azadirachta indica A.Juss

สะเดาไทย

ไม้สะเดา เป็นไม้ที่โตค่อนข้างเร็วและทนไฟ ปกติ ไม้สะเดาจะมีอยู่ 3 ชนิด คือ สะเดาไทย สะเดาอินเดีย และสะเดาเทียมหรือไม้เทียม สำหรับสะเดาไทยจะกระจายทั่วไปในประเทศไทย พม่า ลาว เขมร สะเดาเทียม มักจะขึ้นบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย ในประเทศไทย สะเดาอินเดียมีน้อยนิยมนำมาปลูกเป็นไม้ประดับ

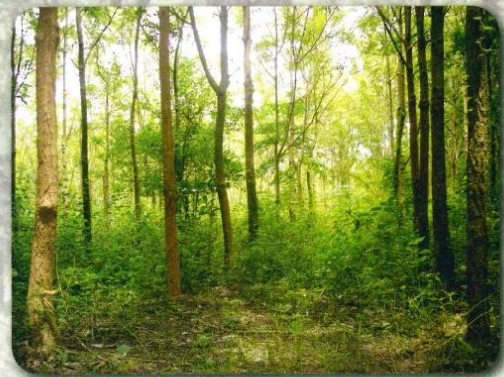
ลักษณะทั่วไป

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Azadirachta indica* A.Juss

ชื่อวงศ์ : MELIACEAE

ชื่อสามัญ : สะเดา

ลำต้น เป็นไม้ขนาดกลาง ถึงขนาดใหญ่ เรือนยอด กลม เป็นพุ่มหนาที่รูปไข่ ให้ร่มเงา ชอบแสงแดด

เปลือก มีเปลือกนอกค่อนข้างหนา สีเทาแก่ แตกเป็นร่องและเยื้องสลับกันไปตามความยาวของลำต้น แก่นไม้มีสีน้ำตาลแดง มีความแข็งแรงและทนทานมาก

ใบ เป็นใบประกอบแบบ ขนนกเรียงสลับรูปใบหอก กว้าง 3-4 เซนติเมตร ยาว 4-8 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบหยัก เป็นพื้นเลื้อยหู่ แผ่นใบเรียบสีเขียวมันเข้ม

ดอก เป็นช่อที่ปลายกิ่ง ช่อดอกแตกใบอ่อน ดอกสีขาวนวลหรือสีเทา มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ มีกลีบดอกและกลีบเลี้ยงอย่างน้อย 5 กลีบออกดอกกระหว่างเดือนธันวาคม-มกราคม

ผลและเมล็ด ผลมีลักษณะคล้ายผลองุ่น ผิวเรียบ ผลอ่อนสีเขียว ขนาดยาว ประมาณ 1.5-2.0 เซนติเมตร กว้างประมาณ 1 เซนติเมตร ผลสุกมีสีเหลืองอมเขียว เมล็ดจะมีผิวค่อนข้างเรียบ ลักษณะกลมรี ขนาด 0.5-1.5 เซนติเมตร ผลจะแก่ประมาณปลายเดือนมีนาคม-พฤษภาคม

พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูก

ไม้สะเดาเจริญเติบโตได้ดีในที่อากาศชื้นและร้อน ที่มีอุณหภูมิสูงถึง 44 องศาเซลเซียส ที่ความสูงจากระดับน้ำทะเล 50-500 เมตร มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 450-1,150 มิลลิเมตร/ปี สามารถขึ้นได้ในสภาพดินเกือบทุกชนิด มีความเป็นกรดเล็กน้อย pH ระหว่าง 6.2-6.5

การปลูก

ถ้าไม้ที่เหมาะสม ควรมีอายุประมาณ 4-5 เดือน สูงประมาณ 20-30 เซนติเมตร ควรปลูกหลังจากที่ฝนตกหนัก จากนั้นฉีกถุงพลาสติกออกก่อนปลูก กลบและกดดินรอบ ๆ ต้นไม้ให้แน่น โดยระดับดินที่กลบควรเป็นแอ่งลึกกว่าระดับดินโดยรอบ ประมาณ 8-10 เซนติเมตร เพื่อเป็นแอ่งรับน้ำฝน ส่วนระยะปลูกขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ปลูกและความต้องการใช้ไม้ในท้องถิ่นเป็นหลัก โดยมีข้อแนะนำ ดังนี้

1. การปลูกเพื่อต้องการขายไม้พื้นและเผาถ่าน รอบหลุมเว้นระยะสั้น ไม่เกิน 5 ปี โดยปลูกระยะ 2x2 เมตร (400 ต้น/ไร่) ในช่วง 2-3 ปีแรก สามารถตัดออกขาย เผาถ่าน หรือไม้ค้ำยันขนาดเล็กได้ โดยตัดต้นเว้นต้น

2. การปลูกเพื่อต้องการไม้ใหญ่ ใช้ในการก่อสร้าง ทำเฟอร์นิเจอร์ รอบหลุมเว้น 15-20 ปี โดยระยะปลูกที่เหมาะสม คือ 2x4 และ 4x4 เมตร (100-200 ต้น/ไร่) ในช่วงปีที่ 5 และ 10 อาจตัดต้นเว้นต้น เพื่อนำไปเผาถ่าน และทำไม้เสาเข็ม สามารถปลูกพืชเกษตรควบคู่ไปด้วยกันได้ เช่น ถั่วเหลือง พริก หรือมะเขือ ฯลฯ โดยใช้ระยะปลูกห่างกันตั้งแต่ 4 เมตร ขึ้นไป